

แบบรายงานนวัตกรรม

การพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนคำควบกล้าโดยใช้
รูปแบบ Active Learning การเรียนรู้
แบบ MODEL เรียนย้ำ ซ้ำ ทวน

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

นางสาวอัญชลี หิจรธรรม

ตำแหน่งครู คศ.๑

โรงเรียนบ้านด้ามพร้าว

แบบรายงานผลการพัฒนานวัตกรรมตามหลักสูตรสถานศึกษานำร่องในพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา
โรงเรียนบ้านด้ามพำ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต ๑

๑. ผู้จัดทำนวัตกรรม นางสาวอัญชลี นิจกรรม

๒. ชื่อนวัตกรรม การพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนคำควบกล้ำโดยใช้รูปแบบ Active Learning การเรียนรู้
แบบMODEL เรียนย่ำ ซ้ำ ทวน ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕

๓. ระยะเวลาดำเนินการ เริ่มโครงการ วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๖๘ – ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙

๔. หลักการและเหตุผลความเป็นมา

การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำที่มีคำควบกล้ำเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งในระดับประถมศึกษา เนื่องจากคำควบกล้ำเป็นส่วนหนึ่งของหลักภาษาไทยที่นักเรียนจำเป็นต้องเรียนรู้เพื่อให้สามารถอ่านออกเสียงได้ถูกต้อง และเขียนสะกดคำได้อย่างถูกต้องตามหลักเกณฑ์ของภาษาไทย

จากการสำรวจและวิเคราะห์ผลการเรียนของนักเรียน พบว่านักเรียนจำนวนมากไม่น้อยมีปัญหาในการอ่าน และเขียนคำควบกล้ำ โดยเฉพาะคำที่มีพยัญชนะควบ เช่น "คร", "กล", "ปร" เป็นต้น ส่งผลให้การสื่อสารและการเรียนรู้ในกลุ่มสาระภาษาไทยไม่เป็นไปตามเป้าหมายตามหลักสูตร

ดังนั้นครูผู้สอนจึงเล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำควบกล้ำ โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น ร่วมคิด ร่วมทำ และร่วมสรุป ซึ่งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้รูปแบบ MODEL "เรียน ย่ำ ซ้ำ ทวน" เป็นแนวทางที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนให้เข้าใจเนื้อหาอย่างลึกซึ้งและจดจำได้แม่นยำมากขึ้น ซึ่งรูปแบบนี้มีจุดเด่นในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการ ดังนี้

เรียน : ให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาผ่านกิจกรรมหรือสื่อการเรียนการสอนที่หลากหลาย

ย่ำ : ตอกย้ำความรู้ผ่านการอภิปราย ซักถาม หรือกิจกรรมกลุ่ม

ซ้ำ : ฝึกฝนด้วยแบบฝึกหัดหรือกิจกรรมที่ช่วยเสริมทักษะ

ทวน : ทบทวนบทเรียนเพื่อสรุปและประเมินความเข้าใจของนักเรียน

การนำแนวทางนี้มาใช้จึงเชื่อว่าจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านและเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป็นรากฐานสำคัญในการเรียนภาษาไทยอย่างยั่งยืน

๕. วัตถุประสงค์ของนวัตกรรม

๑. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำควบกล้ำของนักเรียนให้ถูกต้องและคล่องแคล่ว
๒. เพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนคำควบกล้ำของนักเรียนให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย
๓. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วม โดยใช้กิจกรรมแบบ Active Learning
๔. เพื่อให้นักเรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งและยั่งยืน ผ่านการเรียนรู้แบบ MODEL เรียนย้ำ ซ้ำ ทวน
๕. เพื่อเพิ่มเจตคติที่ดีต่อการเรียนภาษาไทยและสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ด้วยวิธีการที่สนุกและน่าสนใจ

๖. กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ โรงเรียนบ้านด้ามพรว้า จำนวน ๑๑ คน

๗. หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่ใช้ในการพัฒนานวัตกรรม

ในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนคำควบกล้ำ โดยใช้ Active Learning และรูปแบบ MODEL เรียนย้ำ ซ้ำ ทวน สามารถอธิบาย หลักการ แนวคิด และทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๑. หลักการและแนวคิดของ Active Learning

Active Learning (การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมอย่างกระตือรือร้น) เน้นให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การสังเกต การทดลอง การอภิปราย การแก้ปัญหา เป็นต้น

- ผู้เรียนเรียนรู้ได้ดีที่สุดเมื่อได้ลงมือปฏิบัติจริง
- การมีส่วนร่วมและการสะท้อนคิดช่วยเสริมสร้างความเข้าใจเชิงลึก
- สนับสนุนการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning),

การเรียนรู้ผ่านโครงงาน (Project-based Learning)

๒. ทฤษฎีการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง

๒.๑ ทฤษฎีสร้างองค์ความรู้ (Constructivism – Jean Piaget, Vygotsky)

- ความรู้เกิดจากการสร้างขึ้นเองของผู้เรียนผ่านประสบการณ์
- การเรียนรู้เกิดขึ้นอย่างมีความหมายเมื่อเชื่อมโยงกับสิ่งที่เรียนมาก่อน
- การใช้กิจกรรมช่วยให้ผู้เรียน "สร้าง" ความเข้าใจใหม่

๒.๒ ทฤษฎีพัฒนาการทางภาษา (Language Development Theory – Vygotsky)

- พัฒนาทักษะทางภาษาได้ดีเมื่ออยู่ใน “เขตพัฒนาการใกล้เคียง” (ZPD: Zone of Proximal Development)

- การใช้ภาษาในบริบทสื่อสารจริง และการช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญ (Scaffolding) ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้

๒.๓ ทฤษฎีการเรียนรู้ซ้ำ (Reinforcement Theory – Skinner)

- การเรียนรู้เกิดจากการกระตุ้น-ตอบสนอง และการให้รางวัลเมื่อทำถูกต้อง

- การย้ำ ซ้ำ ทบทวนบ่อย ๆ ช่วยเสริมสร้างความแม่นยำในการใช้คำควบกล้ำ

๓. รูปแบบ MODEL เรียนย้ำ ซ้ำ ทวน

MODEL คือรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้น “การฝึกฝน” และ “ทบทวน” เพื่อสร้างความเข้าใจอย่างมั่นคงและยั่งยืน โดยใช้หลักการต่อไปนี้

ขั้นตอน แนวคิด

M (Motivate) กระตุ้นแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจเนื้อหา

O (Observe) สังเกตตัวอย่างหรือรูปแบบที่ถูกต้องของคำควบกล้ำ

D (Do) ฝึกปฏิบัติอ่าน/เขียนคำควบกล้ำ

E (Explain) อธิบายกระบวนการหรือแนวทางการใช้คำ

L (Learn again) ทบทวนซ้ำในรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย เพื่อเสริมการจำ

๔. การออกแบบกระบวนการเรียนรู้

ในการออกแบบนวัตกรรมนั้น ได้สร้างนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการอ่านคำควบกล้ำโดยใช้สื่อที่หลากหลายด้วยรูปแบบ Active Learning ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีส่วนร่วมตามกระบวนการพัฒนานวัตกรรมโดยใช้กระบวนการ PLC เข้ามาช่วยในการพัฒนาการเรียนรู้โดยมีกรอบแนวคิดในกระบวนการพัฒนานวัตกรรม ดังนี้

๑. งานเรียนคำควบกล้ำในภาษาไทย

๒. บัตรคำอ่านคำควบกล้ำ

๓. ป็อบอัพเขียนคำควบกล้ำ

๑. งานเรียนคำควบกล้ำในภาษาไทย คือ สื่อบัตรคำควบกล้ำในภาษาไทยที่นำไปติดกับงานกระดาษ เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้สระในภาษาไทย เพื่อช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนจำคำควบกล้ำในภาษาไทยได้ง่ายขึ้น

๒. บัตรคำอ่านคำควบกล้ำ คือ บัตรคำควบกล้ำในภาษาไทยที่นำมาใช้สอดคล้องกับพยัญชนะในภาษาไทย เพื่อจะได้หัดอ่านประสมคำกับป๊อบอัพเพื่อให้เกิดความสนุกสนาน

๓. ป๊อบอัพ คือ การทำสื่อแล้วนำพยัญชนะ มาติดลงไปโดยใช้ ไม้ป๊อบอัพที่กำหนดขึ้นในการใช้ ประกอบ กิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายขึ้นซึ่งในกิจกรรมการพัฒนาตามรูปแบบของ นวัตกรรมการเรียนรู้ MODEL เรียน ย้ำ ซ้ำ ทวนการพัฒนาทักษะการอ่านคำควบกล้ำโดยใช้สื่อที่หลากหลาย ด้วยรูปแบบ Active Learning ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๕ เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มความรู้ด้วยการใช้กิจกรรม ตามขั้นตอนของกระบวนการอย่างเป็นระบบ

๙. โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรม

โครงสร้างและองค์ประกอบของนวัตกรรมการพัฒนาทักษะการอ่าน การเขียนคำควบกล้ำโดยใช้ รูปแบบ Active Learning การเรียนรู้แบบ MODEL ที่เน้นการเรียนรู้ ย้ำ ซ้ำ ทวน มีดังนี้

- การวางแผนการเรียนการสอน
- การเรียนรู้ร่วมกัน
- การฝึกฝน
- การประเมินผล
- การเรียนรู้ในลักษณะการทำซ้ำ
- การทบทวนผลการเรียน

๑๐. ผลการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ และประโยชน์ที่ได้รับ

ผู้รายงานคาดว่านวัตกรรมการพัฒนาทักษะการอ่านคำควบกล้ำโดยใช้สื่อที่หลากหลายด้วยรูปแบบ Active Learning MODEL เรียน ย้ำ ซ้ำ ทวน ที่ได้พัฒนาขึ้นจะเป็นประโยชน์ ดังนี้

๑. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนวัตกรรมมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหน่วยการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคิดเป็นร้อยละ ๘๐

๒. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนวัตกรรมมีความคงทนในการเรียนรู้เรื่องการจดจำคำควบกล้ำสระ พยัญชนะ วรรณยุกต์ ตัวสะกด ในภาษาไทยได้อย่างคงทน ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคิดเป็นร้อยละ ๘๐

๓. นักเรียนมีความกระตือรือร้นในการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองผ่านการใช้สื่อนวัตกรรมที่ครูสร้างขึ้นผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคิดเป็นร้อยละ ๘๐

๔. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนวัตกรรม MODEL เรียน ช้า ย้ำ ทวน คำควบ กล้ำ ด้วยป็อบอัพหัดอ่านประสมคำจำคำควบกล้ำผสมผสานนำร่องสื่อสร้างสรรค์ มีความสุข สนุกสนาน และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียนอ่านการเขียนเรียนคำควบกล้ำในภาษาไทย ผ่านเกณฑ์ที่กำหนดคิดเป็นร้อยละ ๘๐

ภาคผนวก

ภาคผนวก

ใบความรู้ เรื่อง คำควบกล้ำ ล

คำควบกล้ำ หมายถึง พยัญชนะสองตัวเขียนเรียงกันอยู่ต้นพยางค์และใช้สระเดียวกัน เวลาอ่านออกเสียงกล้ำเป็นพยางค์เดียวกัน เสียงวรรณยุกต์ของพยางค์นั้นจะผันเป็นไปตามเสียงพยัญชนะตัวหน้า

คำควบกล้ำ แบ่งออกเป็น ๒ ชนิด คือ คำควบแท้และคำควบไม่แท้ โดยทั้ง ๒ ชนิด

คำควบแท้ คือ คำที่มาจากพยัญชนะ ๒ ตัว ที่ออกเสียงเป็นพยางค์เดียว และพยัญชนะตัวที่สองต้องเป็น ร ล ว เช่น ครู กลาง ควาย คำควบแท้ แบ่งออกเป็น ๓ ประเภท คือ แต่วันนี้เราจะมารู้จักคำควบกล้ำ ล ดังนี้

พยัญชนะตัวแรก คือ ก ข ค ป ผ พ ควบกล้ำกับตัว ล ได้แก่

กล เช่น กลาย กลาง กลอง กลุ่ม กล้าม กลัว

ขล เช่น ขลุ่ย ขลาด ขลุ่ยขลุ่ย ขลุ่ย

คล เช่น คละคลุ้ม คลุ้มคลั่ง คลั่ง คลาด คลางแคลง คลี

ปล เช่น ปลอก ปล้น ปลุก ปลอด ปลากัด ปลากรด

ผล เช่น ผลุด ผลาญ ผลึก ผลีผลาม

พล เช่น พลั่ง พลุ่ พลู๊ พลู๊โต ปลาต พล่อย

หลักการอ่านคำควบกล้ำ

อักษรควบหรือคำควบกล้ำมีลักษณะดังนี้

๑. มีพยัญชนะ ๒ ตัว โดยพยัญชนะทั้งสองตัวอาจทำหน้าที่เป็นพยัญชนะต้น ตัวสะกด หรือตัวการันต์
๒. พยัญชนะหลักของอักษรควบ คือ ร ล ว ห
๓. อ่านออกเสียงพยัญชนะทั้งสองตัวร่วมสระเดียวกัน หรืออ่านเพียงตัวใดตัวหนึ่ง เช่น พรหมณ์ อ่านว่า พรหม
อักษรควบกล้ำมี ๒ ชนิด คือ

๑. อักษรควบแท้ คือ พยัญชนะ ๒ ตัวควบหรือกล้ำอยู่ในสระเดียวกัน โดยมีลักษณะดังนี้

- ออกเสียงเป็นพยัญชนะต้นพร้อมๆ กัน เช่น ไกว อ่านว่า ไกว
- ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดด้วยกันแม้ว่าตัว ร จะไม่ออกเสียงอ่านก็จัดเป็นอักษรควบ

เช่น บุตร เนตร ตัวสะกดที่เป็นอักษรควบแท้ มีใช้เพียง ๕ ตัว เท่านั้น คือ กร คร ตร ทร พร

- ทำหน้าที่เป็นตัวการันต์ด้วยกัน เช่น พักตร์ อินทร์ อักษรควบที่เป็นตัวการันต์จะใช้ ตร ทร เป็นพิน

๒. อักษรควบไม่แท้ คือ อักษรควบที่เกิดจากพยัญชนะ ๒ ตัว ควบหรือกล้ำอยู่ในสระเดียวกัน โดยมี ร เป็นตัวกล้ำเท่านั้น และมีลักษณะการอ่านดังนี้

- เมื่อเป็นพยัญชนะต้นจะออกเสียงพยัญชนะตัวหน้าเท่านั้น ไม่ออกเสียงตัว ร ด้วย เช่น สระ อ่านว่า สะ เสริม อ่านว่า เสิม อักษรควบไม่แท้ที่ออกเสียงเฉพาะตัวหน้านี้ได้แก่ อักษร จ ช ศ ส

- ออกเสียงพยัญชนะต้นทั้งสองตัวนี้แปรเป็นเสียงอื่นได้แก่ ทร ออกเป็น ช เช่น

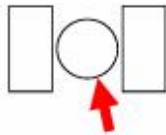
ทรวดทรงทราบทราย	ทรุดโทรมหมายนงอินทรี
มัทรี อินทรีมี	เทริด นนทรี พุทรา เพรา
ทรวงไทรทรัพย์แทรกวัด	โหมนัส ฉะเชิงเทรา
ตัว “ ทร ” เหล่านี้เรา	ออกสำเนียงเป็นเสียง “ ช ”

๓. ทำหน้าที่เป็นตัวสะกดด้วยกัน แต่ตัว ร และ ห จะอยู่ข้างหน้าคำอื่นที่มาควบและจะให้พยัญชนะอื่นเป็นตัวหลักในการออกเสียงมาตราตัวสะกด เช่น มรรค อ่านว่า มัค สรรพ อ่านว่า สับ / ร เป็นตัวควบ ค และ พ เป็นตัวสะกด

๔. ทำหน้าที่เป็นตัวการันต์ให้ ร เป็นตัวสะกดแต่ให้พยัญชนะตัวหลังทำหน้าที่เป็นตัวการันต์ เช่น สรรพ์ ทรัพย์

คำที่มี ล เป็นคำควบกล้ำ

คำควบกล้ำคือ คำที่อ่านออกเสียงพยัญชนะต้น ทั้งสองตัวหน้า เป็นเสียงกล้ำ พร้อมกัน มี กล- ขล- คล- ปล- พล- เช่น

กลาง

ขลุ่ย

กล้องสอง

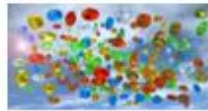
เปลวไฟ

ลำคลอง

หัวปลี

พลอย

แปลงผัก

เกล็ดปลา

ตีกลอง

ตัวอย่างประโยค

ข้อควรจำ

- คำควบกล้ำเวลาสะกดต้องมีพยัญชนะต้นสองตัว โดยจะมี ล รวมอยู่ในพยัญชนะต้น
 เช่น กลาง สะกดว่า กล + อา + ง อ่านว่า กลาง
 แปลง สะกดว่า ปล + แอ + ง อ่านว่า แปลง
- เมื่อมีพยัญชนะต้นสองตัวแล้วแต่ต้องไม่อ่านออกเสียง อะ กิ่งเสียงที่พยัญชนะต้น
 เช่น ตลาด สะกดว่า ตล + อา + ด อ่านว่า ตะ - หลาด
 ตลก สะกดว่า ตล + โอะ + ก อ่านว่า ตะ - หลก
- ต้องไม่ใช่คำที่มี ห นำ
 เช่น หลอก สะกดว่า หล + ออ + ก อ่านว่า หลอก
 หลับ สะกดว่า หล + อะ + บ อ่านว่า หลับ

ภาพกิจกรรม

